

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

11 augusti 2008

Dnr.: 6-13-08

Yttrande om promemorian ”Ett förhöjt grundavdrag till de sämst ställda pensionärerna” (Fi2008/3981)

I promemorian ”Ett förhöjt grundavdrag till de sämst ställda pensionärerna” föreslås att grundavdraget skall höjas för personer med låga taxerade förvärvsinkomster och som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Omkring 28 procent av pensionärerna i åldersgruppen skulle komma att beröras av förslaget som föreslås träda i kraft den 1 januari 2009.

Konjunkturinstitutet tar inte ställning till motivet till förslaget att öka den ekonomiska standarden bland de (ålders-)pensionärer som har lägst inkomster. Konjunkturinstitutet menar emellertid att utformningen av förslaget, givet det motiv som anges i promemorian, har vissa fördelar ur ett arbetsutbudsperspektiv jämfört med andra, tänkbara reformalternativ med motsvarande syfte. Genom att det förhöjda grundavdraget knyts till individens ålder och inte t.ex. till att individen ifråga uppbär garantipension eller en höjning av garantipensionen, kommer individens val mellan att gå i pension eller att jobba ytterligare ett år efter fyllda 65 inte att påverkas negativt eftersom grundavdraget kan komma i åtnjutande av personer som fortsätter att arbeta. Med andra ord påverkas inte den implicita (marginella) skatten på arbete av förslagets utformning.

Konjunkturinstitutet vill ändå påpeka att förslaget likväl kan ha vissa negativa effekter ur ett arbetsutbudsperspektiv. Förslaget innebär att individens samlade konsumtionsmöjligheter (efter skatt) sett i ett livscykelperspektiv ökar för ett givet antal arbetsår. Denna s.k. inkomsteffekt kan potentiellt leda till ett minskat arbetsutbud. Förslaget till förhöjt grundavdrag för de personer som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år, kan således motverka andra, nyligen genomförda regelförändringar med positiva effekter för äldres sysselsättning, t.ex. utformningen av jobbskatteavdraget för äldre och borttagandet av den särskilda löneskatten för personer födda 1937 eller tidigare, som nyligen genomförts. Regeringen anger dock i promemorian att den har för avsikt att förslaget till förhöjt grundavdrag inte ska påverka storleken på jobbskatteavdraget för de äldre, så att regelförändringarna sammantaget har en positiv effekt på de äldres arbetsutbud.

Konjunkturinstitutet menar, slutligen, att förslag som påverkar valet mellan arbete och pension i allmänhet bör analyseras ur ett arbetsutbudsperspektiv, inte minst mot bakgrund av den åldrande befolkningen under kommande decennier. Detta

gäller även förslag som inte direkt syftar till att påverka äldres arbetsutbud. Empiriska studier bekräftar att de ekonomiska incitamenten spelar en relativt stor roll för individernas val av när de ska gå i pension även om andra faktorer, så som normer och hälsa samt tillgången till andra vägar ut ur arbetskraften också är betydelsefulla.¹ Mot denna bakgrund är det hade det varit önskvärt att promemorian innehållit en analys av effekterna på det långsiktiga arbetsutbudet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mats Dillén. Föredragande har varit enhetschef Fredrik Bystedt. I den slutliga handläggningen har prognoschef Urban Hansson-Brusewitz, deltagit.

Mats Dillén

Fredrik Bystedt

---

¹ Se exempelvis de studier som redogörs för i Finansdepartementet (2007), "Äldres arbetsutbud och möjligheter till sysselsättning - En kunskapsöversikt", Ds 2007:21.